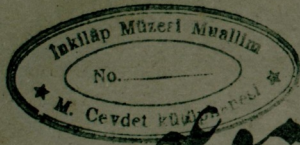

۲۵ تموز ۱۹۱۸

صافی : ۵۴

اوجنچی جلد

کیلی محبوس

يکي مجموعه

زمانک روز کارلرله سلیکهدو کوله ای برتصیفیه
اوغرایان غراتیدن اوزته ده ادبیاتی مسلک اولهرق
طایفه ده دوام ایدن منفرد بش، آلتی کیفی قاشیدی.
غراتی خارچنده اهیت و بریکه شایان بر قاج
ناتر و شاعر یتیش، آروپایه کیدوب جدی بر
تحصیل کوروش نادر کینجرله ده مملکتده علمک
موقی بر درجه ده یوکسلهک بو کونکی ادبیات
کیفیت اعتبارله ثروت فنون ادبیاتیه آرتق قیاس
ایدیله جهک برده رینک فازانمشدی. لسانده سادلهک،
شیوده استنبولایق، شکاده مدنیته، حسدملیت
جهلرندن برلک کوستروب فقط شوزاده بوراده
منفرد دولاشان بوتون بوکی ونسباً اولغون غرلری
بر آرایه طویلرک مملکتک عرفانه خدمت قشمنده
چوق مهم بر نثیت اوله جیدی. بر جدی مجموعه
احتیاج کورونوبوردی.

ایشته «یکی مجموعه» بو احتیاجدن دوغمشدی.
بوئه احتیاجدن دوغوب اواحتیاجده تأمین ایده جهک
ماهینده اواستندن دولای - بزده شیدیه قدر
چقان مجموعه لک عکسه - هر سنه سنده اولکیردن
بر درجه ده اوشک صورتیه دکل، اسک سنه
لردن دأما بدرجه کوزله شوب قیتمشک صورتیه
منظماً نشر ایدیلور، کورویک رغبتده منتظماً
آرئیوردی. مملکت علم و عرفان، ذوق و حس
ساحه سنده ده کیشش، یوکسلمشدی. ثروت
فوندهک او «حیات و کتابار» شیدیه سلطانی
طلبه مسک بیه یازمه و اوقومه لزوم کوریه جهکری
ابتدائی معلومات قیلندن قاشیدی؛ او «حکمت
بنایع» فصالریلک، یاری آکلاشیلیش سقط
ترجه لردن عبارت اولدینی آرتق کینجرلر فرق ایدیلور
دی. او زمانکی «صاحبه ادبیه» لره بر ادبی
قیتم و برمه مک باشلایان مملکتک منور قسمی فکره
دکل شکه اهیت عطف اولنورق یازیلان اوقالهرلک
هیچلکنه کولیوردی. سوبهک بو فرق قارشینده
آرتق رغبت کورمک، هوسلی قارلر، حرارتی
تربیکر قازانق بر ایش صایله بیلیدی. سنه سه
وارمندن بو مجموعه ده مملکتک ادراک ایدمده کی بر
سایتشه و رغبت نائل اولدی. لسانک تصفیه کی
و دینورلک ملیشه می کی فائده و اهیتلی ایک
هدفه دوغرو - بعضی شرطلر داخلده - جبرسز
و تضییق سر یورون «یکی مجموعه» ادبیاتک اویشوب
صومدینی بو حرب دوره سنده، علمه، شعره
صومدینی کینجره بوپوک بر خدمت ایشیدی.
حاربه ساحه لرنده ذهنلری خیجهر و حاده لرله بورولش
کینجک هفتنه ده هفتنه روحی آویان، مملکتک،
مایته عبتی آرتدیران بو مجموعه به باغلاشمردی.
بو کون ایچون «یکی مجموعه» یالکر شومطهری
ایله، شو خدمتی ایله افتخار ایده بیلیر.
تورک ادبیاتی هر حالده «یکی مجموعه» به برموقع
ورده جهکدر. «ثروت فنون» ادبیاتک چوق فائده لی

صاربلش، برافقوردی. بو تکلیف بر اصراف کی
سیکیلری یوزه حق سرنلکده عکس ایتمه سیدی
بلکه تأثیرل اولوردی. بالعکس ضرروردی؛
طبیعی صورتده آقوب کیدن جریانک استنبولهک
سیری دوردی. فقط بودوروش بر دوشونوش
ماهینده ایدی. تورکیله ده ادبیانده آک فاشکده
باشلامشدی. «تورک بودی ماک اوزمانکی تورکجه می
بر اعویه ایدی. استنبولایق، آکادولایق،
تورکستانی ویا قازانی، خلاصه هیچ بر تورک
آکلامادینی، ذوق آلامادینی بو دیل، بر چوق
صنعت و ذوق صاحبی خفاله ده لوزدی. اوقورکن
السانی قاتیه قاتیه کولمک ویا هوتور هوتور
اغلامق مجبورینده برافان بو سیکر یوزوی باعه
لسان، یانه صفال کی برکون دوشدی؛ فقط ایز
براقیدی. افراط ایچنده ایک جریان باشلامشدی؛
تدریجاً تصفیه اوله اوله بولردن شیدیهکی «یکی مجموعه»
دوغه جیدی.

ادبیات بوصیراده بر دورغولنه طولولمشدی.
دنیله ییلرک کینج قیلر تورک بودی اورته بر
طالع ساق، طالع ساق و برمشدی. شعر دورمشدی.
«پیام» غزله سنک ادبی نسخه لری ایسه آلا توره
و آلا توره ییلرک قارمه قارشیق بزلدیکی یاری
مايه، یاری سنی سرفردن باشقه بر ایشیددی.
بوغزته، آرا سینی چقانلک نفیس یازیلر، رنما،
ادیانده هیچ بر ایز برافقوردی. زیرا بعضی
ستونده عندیلرله محمدجلالرک شاکردلی یازیلور،
بعضی ستونده ترکیبیز لسان کنده بر یول آچمه
چالیشور؛ آرقه صحیفه ده یوزوق بر ترکیله جه می
تیشیرکن اوتده ندم شیوسنده فنا برغلر لسانک
آغزنده جان چکیش یوردی. بو مجموعه دکل،
دها زباده بر یازار قایدی؛ طیلواعت طالعده اشیا
ایله دولو سفرلر یاپیلوردی. سوکره بوده دوردی.
ادبیات علانده:

بلبل خوش، حوض تهی، کستان خراب

فالدی. شیدیه صیرا علمه کلکشدی. جدی قاتیه،
آغیر بوکلو مجموعه لر کینچی جاسکارلرله کالی فاللی
فورلوب اولمور و یولر، مشتری، قازه بکیولورلدی.
دیگر طرفدن معارف نظارتی ده شوقه کلوب بربر
آرقه سته اورته کینجلیک یاپیلوردی. آبی بر ورغرام
داخلده تشریاده بولونه ایدی یو، فائده لی برنشد
اولوردی.

فقط خاطره، کولک باقلدی؛ نه زمان
اولسه باصیلایبر مکتوب دسته لریلک و یک یکی
اولمالری اعتباریه آتیق طابع ویا معرری آلدن
نشری جائز کورولمیلین سیاحتیه لره طبیع نظارتیه
فائده لی بر ایش عد ایدیلوردی. نهایت علمی
مجموعه لرک یوانوالی و معارف نشریاتک مسلک سزلیکی
بو ایک فضالیتده سکته و بردی. ادبیات عالی
اویوشدی، قالدی.

خدمتی دائماً شکر و ثنا ایله ایدمده کینچی ظن
ایندیکم تاریخ «یکی مجموعه» بی یالکر بر مرحله
دکل یاریتک ادبیاتیه برمنیع و مقصدده ایدمده جهکدر.
ایکینچی سنه سته باصان «یکی مجموعه» ایشه
بکا سوک اون سنه لک ادبیاتیه دائر بویه غزله می واری
بر خلاصه یاپدیردی.

رئیس مالک

نثر

عیسانک مرقدندن چیقان نور

یارین صیاح قامه به کیده جهک، خرستیانلرک
بوپوک آتش کونی وار.

شوقه سده جاکسارنی هرمان قورقارک، کنده می
بیکس یاجی یاجی ایدمده کینج یورم، بکا اویله کابورک
فنا کینجاستندن چیقان سسلر می سسلردی؛ مطلقاً
بو قدس چاکلریک معدنده بر فرق و دعوتنده بر
سر وار. ایچون یواجی غریتره دوشدم؛ ایچون
بوراده سوزاقندن، معبدن، اولندن و انساندن
چاقورم؛ شیدیه قدر ساکن بر سیاح مرافیه
بوتون مقدس بناری دولاشه بیلیرم. ایشه هیچ
کادی. بر سبب یوکن، شو مشهور قامه یی زارینک ییله
آرقداش لری آلا توب اوزاق دورمشدم.

یالکر، پروتستانلرک عبادت ایدیک یی اوله یتیشک
کلیسا، المان او قادنلرک صیاح اعتناری سزبان
سالورلره، ایک سیاه کوزلی کینجک جالندلی اورغیله،
غیر اسکمه لری، آکدینق ویک چیره لرله بکامونس
کادی. اوتاده بر دیکشدر کی اولدامن اولک
قیه سی اشته کیده بیلورم.

م روح شرق خرستیانلرک بوپوک و کوچوک
معبودلرک اسک، اسرار آنکیز بر قوقو طاشیور.
بو قوقو بنده روم آکیزم لردن قاشن بر
خاطره لر. بر کون عالمه اشته مک چقکنه
کیشمشک، اوکله وفتی بن سوک بنده ی دملری
آرمسده دولاشیوردم، دولت ایشلرنی بر قدرلی
بکشمین باهام:

— بو صتی اوکنکه باق، بر کون زنجیرله
ایده جهک، دیوردی.

بزدن ایتده واسع، داغیق بر بلوط کوردیدی؛
هوا، یواش یواش، بولاندی.
دانا چقکنده کینج قاله به حقدق؛ اوشاقلر سو
باشنه قورولش سرفه کی کیشش وندیک سبتلرله
برلندیردیلر. قادن ارکک یاندن باصاماقی، اوزون
کوی آراهه سته پندک.

چیفه بورغاز سستلرله کلدیکز وقت تارلاری
شفاف بر دومانه بوفان، آتلی اوزکون بر دولو
باشلادی. بو کوپک قارشینده ایک بوپوک چناله
قاییش چوید بویالی بر آریازه واردر، بول اوستنده
قوشان کینج و تربیه لی پاسه آکیزمه قاپوسی آجیروب
ایچنه صیفند، قاج کره چنارلری آلتنه اوزانداغیز
بو شایه هیچ کیرمه مشیدم. قایند کیر کیر صانکه

عات دور بر پرده انجمن کی هوا دیشارکی هواندن ،
سین دیشارکی سندن ، اسنانلر دیشارکی اسنانلردن
آیرلیدی . حسن ایدیدوردم که شو متواضع دولاشان
پایاس بوراده یالکز دکدی . قارائلی اینچندن
پوشا پوشا اوزون سیاه صقارلی ، اوزون سیاه
اوابلرله بورون قورقهغه قازیشماق ایچونلر شتمک
انکاری آلتنه سورقوشلیدیم . کچه چوچار نعل
نهلکلی دقیقه لرده کوزلرخی بومارسه ، بنده بوزمه
قاپادیم چارشاف پارچه سندن آیرلغه جسات
ایدهم بوردم . بو صرده ایجه ، دامله دامله بر
قوفو ، بوکون بيله روحده یاشایان قوقوسیدنی .
انتمک وجودندن کان حرم عالمه قوقوسيله کوسکی
بیوده دولریمغه چالیشیوردیم . کچه رؤیاهه ایلملرله
ایچنده مریزینلرله اینلر متعادلن بری کیردی
وصباحه قدر بونلرله پایاسلر بمان ایتدی .
ایرتسی کون ایلمک دفعه بزم کویک ، سواری
فصله سنک زمره بارلرله باقان نازکانه چقیمه ؛
مرضان طاشنه کیزین قله طاشی اوکنده خواجه
راحت ، تیز ، بیاض اناریسیله او طولومش ،
مندیکه مریکی ساب ساری تونلندن چقارده صا سوردی .
بر طرقلنده قیریق طاش اولوغندن ازلی صوبی آقان
چشمه ، بر طرقلنده بوش هوا ، ییشل بوستان ...
کوسکی دولدران فرح نسلرده بيله مسلمان برشی
سزدم .

بنده بو قدر سندن سوکره او فورقان چوچق
نعل یاشاور ؛ قامده عیسایک ارض اوستنده
یرلن ، وچیت بورغاز ایلمه سندن قرقلی نهوار ؛
ایشته دعوت کچه یی اوقو زمانه قدر بویه
اوزولوبوردم ؛ و بیلیم ، ایچون ، عثمانی فرولرنده
یشوب کیت کیده صوصونلر کیده لره تورتولوش
جامعاره ، علملرینک صولوق باله زری ، نازلرینک
کوک کوسوی دوشن بزم ساکن ، ساده آناطولی
مسجدرلر بر سبیسز مرحمت ایتدم .

... صاحبان عیسایک زولوتکلی جبل الزویندن
عیسایک خاطره سی اویویان قامه کاسیاسمه کینک .
بولده او بیادولوروزا دین خاطر اب سوغاقی ، قدیغه
شایقه لرینک باغلری آلتنده قوبریق زلفلرینک
یانی پارلایان زاهد ، دالغین حاجیری کچدک
کیسایک قانی کرمی غایت اسکی بر صنعت ایدیری .
کرمک اوسته آجیلشن سور مزغالرینه بکیزین
درین تجره لره راهیلرک فلکنک صاقیلری دوریوردی .
بری متبسم ، طلیزان بر خواجه اندی قارشلایدی .
یاندکمه :

- بو کیمزد ، دیبه صوردم .
- سن قامدک کیمکسی بیلمیزمیک ؟
- پک آز ، فقط ووشجیز .
- قامده عبادت ارتق یالکز روملرک حق

دکدر ، بوراده برچوق ملنر عبادت ایدر . هر برینک
آیری بر بری وار . قامه ی تیزلک اک بیوک
نوابردن بریدر . هملت کندی برنی سوپور ،
اکر زوم سیورکسی ، ارمی عبادت برینک چرکسی
بکرسه برجنایت بيله اولابییر . کیسایک ایچی قولای

تقسیم ایدلیدی ؛ یالکز عیسایک مرقدینک اوستنی
تیرلمک ، و طلیش قاپنک اناختارخی طاشی قوای
هیچ برملت باشقه سنه ویرمک ایستهمه بوردی ،
مرقدک اوستی نه قدر سته دیری توز ایچنده در .
فقط اناختار مسئله ی قاپنی دایما قاپلی طونارقل
ایتمک ممکن اولمادی ایچون بر شمشای خواجه
تسلیم ایتدیلر .

بتون اورتودوفس ملنرک پای ایدهم دیکلی ثوابی
قازانان بو غریب خواجه به تکرار باقم .

دها ایچمیده بزه ایجه یازلی جیه لرینک بلندن
طایغه سایلری کوروش کنج وقوتلی پایاسلر سلام
وردی . ارقداشم شیشان اولمشه رغمأ مراسم وقته
قدر کیسایک خزینلرخی دولاشق ایسته بوردی .
کنج پایاس ارمینلرک ، سربایلرک ، روملرک باشقه
ملنرک عبادت ایتدیلرک سنون آره قلرخی برر برر
کوستروب بری قارائلی ، کیزلی مریزینلر
چقاردی . اک جسور بکچلرک نوبت طونلندی جرله
ایچنده قیمت چیلیم اوانی دوریوردی . چارلرک ،
زنگین اورویا خوستنایرینک هدیه ایتدیکلی اشیا
آزار عتیقه دکالرنه سنون آره قلرخی
و بیسپت جامکالر ایچنده ییغین ییغین طولایدیدنی .
بمده بنده اکینر روضه ک صنعتله ایشلشن محظله لرنده
غایت قیمتدار ، بلکه بتون قامه ک قیمتله مساوی
تیرغلر کورمیشیم . فقط بونلر اک اسکی خطاطلرک
الیمعتنا قرألری ، مقدس مسلمان کنایلریدی . وقت
ایلشن بر التون سفره طاقنک و یارکوش وازونک
عیسایک ساده و سلم خایله لر ایده سنده ایچون
دوریدی اکلایم مادم . بو صرده پایاس اسکی
خرمز بطریقندن ، و قفلرک و هدیه لرک نهایشی
زبانندن شکایت ایتدی . بعده فصله جامکاندن
آلان بر کوچک هدیه ک قیائی اوزرنه مطمئن بر
عالمه سلطنتی قورولدی سوله دی .

سوکره بری اصل مرقدک بولوندی اولوبه باقان
لوجه لره کونوردیلر ؛ لوجه قاپلرخی احاطه ایدن
قوریدورک دوارلری آلتلرندن اسملری سینتمش ایدن
صلیب قهرمانلرک رسملرله دولو ایدی . بوراسی
اوندق قارائلی ک بلکه چوق ائی رساملرک اتندن چقان
بورسملر اکلاشیلماور بيله . یالکز قارشیده
علی العاده یاتیرو لوجه لرینه بکیزین جره قاپلری
اوزرنده یالکش اسملری اوقوییلرک ؛ حکومت ،
قوماندانلیق ، و بتون قونسولر بونلر مراسم
کونلرینک دائمی مشقیرلی ایدی . بز انکیزلرک
لوجه سنه کیردک . قیصه پارقمقندن ساروق اشانی به
باقدم ، صره صره ملنر عیسایک مرقدندن چقناق
نوری بکله بوردی . هملنرک بو صهرملری برلشدیرن
چیرک اله آیرلشن حودوده سلاخی ضبیطلر
واردی . دهالوکه مراسیدن اول بتون بطریقلرک
طواف ایچون دولاشه جغری دار برکیزدکاه کور .
نیوردی . انسانلرک شن کوزلری بزه ، دقنی
قولالری قایده ایدی . هرکس انده ساری ایجه
مولردن بر دمت طونتوردی ؛ بومولر مرقدندن چقان

نورایله یاقیلاجی ، و سوندکن سوکره دیار دیار
دیندار خستیناره هدیه کوندرلرله چکدی . استانبولده
بیزانسی سورلرینک دینده قایلن بیزانسی اولری
ایچنده یاشایان اختیار روم قاپدنلری ایشته عیسایک
نورندن یانان بومولری بکلیور . قالدن بعض آدملر
پوزرجه موی برایه باغلایوب مرقدک قایسته صار .
قتمشلردی . بونلر تجار اولیلدی . آتشافیده بلی
بوکولش ؛ اختیار ، قاتعشکار قاپدنلر دعا کار کوزلری
و بر تاک موملرله دوریوردلر .

بردن قامه ک بتون حاجاری لوجه لره سریع
برحاضراقی ، آتشافیده بیکاره برکورولتو او یانیدردی .
قاییدن بر قواس ، ارقسندنه بوکسک آلتون تاجی
وصرمه اوابلرله روم بطریقلرک ، اک بیوک
کورودنی . قواس عصا وورورق ملنرک اوکندن
بکچور ، بطریق آغیر ، متبسم ، وقور آدملرله
طواف ایدیوردی . سوکره صره دامله دیکر بطریقلر
تاجلری ، اوابلری ، عصا ووران قواسلرله عینی
قاییدن کیزوب طواف ایتدیلر .

چاکر صانکه عیسایک باولر ایچندن بو صادق
قیه ک اوستنه ایتدیرمک ایچون سرت ، صیق ، درین
سیرلر حایقیر یوردی . بردن طواف دوردی ، ملنر
برر برر صصیدی ، و بتون کوزلر کاسیاسه قاپوسی
اوکنه طویلاندی . بو سکون ایچنده یالکز موم
دمتیرخی طونان الیر اویتایور ، اوست قانک تاجر
قیافلی آکملری صاردققلری دمتلری یاقعه مآور
خندیمچی بکوزلری بر شیلر اکلاتیوردی . پایاسلر
کیش ، اوزون ، بریاض صفالی روم بطریقلرک اوستی
آرامعه باشلایدیلر . نورک حققه مرقدندن چقناق اکلایم
ایچنه ، کیدن بطریقده کسیدنه و اتش اولمادی
اکلامق عادتدر . بطریق عباسی ، اختیار اورتودوفس
قاپدنلر هیجان ایچنده ایدی .

مرقد دووارینک ایکی طرفنده برر دلیک وار .
ایشته نور بو ایکی دلیکدن آک سورن ایکی بیوک
آکوله چقناقلاشدی . بطریق ایچری به کیردکن سوکره
دائرهلری بیوس کوزم بویکی دلیک ایچنه صوقولدی .
اوزون ، ایدی ، سیکیز بر زمان کچدی .

بردن شیشان ارقداشم ، بتی ورتوب ؛
— ایشته نور ، ایشته نور . دیبه حایقیری .
بتون انسانلر نه وقندن صانکه دایما آلتان بر نسله
دولدره دقلری کوسلرخی فریادلرله بوشانلیدیلر . صاری
مولر اک مقدس نور اولان ایکی دلیک آکوندن
یانیور ، ملنر اوست اوست بریکیزور ، ژاندارملر
اضطبات ایچون بییهده چالشیوردی . سوکره بطریق
انده عینی نوردن یانان بویوک شمشایله قاپیدن
فریادی ، نلاش ، قورقو ، دینی بر وچد بوزنی
قاپلایدی ، اصل بویوک ایتلر بو آتش اطرافه
طویلاندی . نلاشه چیقان بطریقک وجد و هیجانندن
تاجی بوزلاندی ، فقط اولوبه نقطه ده بر قوتلی اک
صاحرائلر اولدینلر ایدین التون تاج قیریلوب
پارچه لاقندن قورتولدی .

شیمیدی بریاشلی دومان ، انیری ، یایوان برقوقو
هووی و تنفسی بولاندیریوردی . ملنلر آره سنده

یاغاش و یاغش مولدک بر برینه ناساندن ، حیات سوزلندن باشقه اینش قالمشدی . آغریبان کوز . لوندن و بولانان معدنسدن شکایت ایدن شیشیان آرقداشم :

— غلبه لکدن اول چکله لم دیدی .

دومان و اهالی آره سنده دیش قاپنیک پولی کو چکله بولدی . عیسانک اضطراب چکله بیک سو فاقدن کچرکن آرقداشمه :

— ایسترمسکر مسجد اقصی نه کیده لم ، دیدم . منته قبول ایشدی . قدسک آجیق ، فرح بر کوشه سنده ، صرصر بر آولو اورته سنده سیاه قهسی اسکس استانبول سرایرینه یکر سر بست معمارسیله دوران جامع عمره کیتدک . بو آلولیه درت طرفدن و صرصر مدیونلرله صرصر سونلر آقسندن کیدیلر . شوراده بوراده بادشاهارله هدیه ستونلری ، هدیه قیولری ، هدیه پارمققلری وار . ایچنده اسکس کویک پیشل اونلرله دوشمنش متواضع ناز کاهی حسن ایدیور ، بر ایدینلی قه ناک آلتنه یاقوب آغنی صرصرله دایماق ایسته یوردم ...

فلاغ رفی

چکریسات ازلری

آهی

چاهلاک فغری جاه و مال ایله در عارفک عزتی کال ایله در عشق و شوق اهلی و جدو حال ایستر نه کال ایستر ونه مال ایستر بزی کور کیم نه حاضر واردر نه کال ونه مالز واردر

اعتراقیله نه متواضع بر روح صاحبی اولدیغی کوسترن بو شاعر ، کنیش پوره کالی ، ساده بر نساندی . چوق درونی بر حیات یاشادینی ایچون ، طالعک هرکولو تجلیلری قارش ظاهر آدما ساکن و سسسیز قالدی . فقط بو ، مسکینلکدن ، اراده سندن کوشه کلکندن ایلری کلورودی . هیچ بر زمان خارجه طاشایان طبیعتی ، بلکه ده ، صاعلام اراده سندن نه نتیجه میدی . داهای چوق قلعده کوستردی بر حرکت ، بوکای بر دلیل اولاییلر : نیکولییک بالی یاشلی تجارلرندن اولان بابایی « سیدی خواجه » قولنجه ، آتشمی « ملک فادین » ک باشقا بر قویایه واردینی کوردن کوچوک « حسن » یاس و حدندن بوتون مانی ، ملکئی ، دکائی براقش ؛ و غریب یولارنده نه تاپس صیفینلر چکدن صوکر کولاردن برکون استانبولک بر مدرسه سنه دوشویرمشدی ... زلفه وسعادت ایچنده یاشلمه آلیشان برچوجوغلک ، روحی ک ایچه بریزندن پارالایان حسی بر جاده اوزرینه ، پیتمسکله برابر اوکوزلکده قانلارنق ، بوسولوق ایچنده طونه یالیزدن صرصره قیلیرنه

قافلوب کلسمی ، یالکز روحک ایچله کلکی دکل ، اراده سکن صلابتی ده کوسترمیلیر .

نیکولی کوچوک حسن ، — معروف لقبیله « بکلی حسن » — مدرسه سه لرحه چالیشدی . چوق جدی و چوق سسسیز بر سغیله عرب علنی ، عجم ادبیاتی اوکروندی . نهایت ، آرقداشلیری آرسنده قدرتی برشاعر اولارق ملایندی . «روانی ، فرخی ، مسیحی ، شعی ، ذاتی » کبی شاعرله دایما برابر یولویوش ، صنعت علانده هرکون بر آرز داهای ترقی ایدیوردی . حتی دورک بویوک اسنادی «نجائی» خصوصی بر وظیفه ایله انندیسی «سلطان محمود» ملرفندن ادرنه ک کوندرله بکی زمان ، اورادن دولوشده استانبوله داغرامش و اوراده آهی ایله ده کوروشمیدی . «صاحلرین جوزسون یولولار رعد قلسون نالدر * حشرده ک یانسون یاقلسون قیرم اوزره لاله لال » مطلی روحک حسی نمایلرینه ترجمان اولدی ایچون «آهی» مخلفی آلان شاعر ، بر چوق غزللر ، قصیده لردن صوکر ، بر مثنوی وجوده کتیریم آرزو سنده دولوشدی . «شینی» نک «خسرو و شیرین» ی او زمانه قدر نظیریز قالش ، یازیلان طاقم طاقم نظیره لک هیچ بری اهمیت فازاناماشدی . آهی بو مشکل ایشه تشب ایدرک « حکایت شیرین و ترور و روایت کلکون و شیدیز » ی یازمغه باشلادی . اثر ، داهای تمام ایلندن ، ادبیات علانده بویوک کورولورلر اوایلدرمش ؛ و آهنگک شیرتی تا ساری محافنه قدر عکس اتمشدی . عالم و صنعتکارلری دایما تقدیر و حمایه دن کری دورمیان جهانگیر یاوز سلطان سلیم ، برکون ، رومایی و آناتولی قاضیمسکرلری زبرک زاده ایله کال پاشا زاده دن «آهی» حقدنه معلومات ایستدی . کال پاشا زاده : «هنوز قرق یاشلارنده و داهای ملازمت کلکندهدر .» دینچه ، قدرشاس حکمدار — حسن چلبیک افاده سه کوره — شو جوابی ویردی :

— مادا بو غنجه نوشکفته جنوز آچیلداندن کربانی دامن کال کی خار نقصان الله صد جاگ و دخی بوی دجوی مشکین دی مشام عالی معطر ایچدن خزان زوال ایله معاک اغضاده آلوده خاک اول . مژ پوره رعایت ایدک که انتظام حال جودت طبعنه بهانه و همت پادشاه دیا نوال مینده ذمته نازماندن .

کال پاشا زاده ، حکمدارک بو امری اوزرینه ، مان آهی بکری آچه اله بروسه ده یازید پاشا مدرسه سی عرض ایتدی ؛ لاکن رومایی قاضیمسکری زبرک زاده ، حکمدارک نظر آ بو قدر آرز بر شیشه قاعت اتمه مه سی توصیه ایشدیکندن ، ساده دل شاعر آغشته کان بو لطیفی چیکنددی . کال پاشا زاده ، آهنگک بو استغاسنی حکمداره سوله نجه ، سلطان سلیم فیژدی «ماداکله داهای ملازمت ذلندن قورتولوق ایسته یور ، بر داهای بکا آوی آهنگک» دیدی . آهنگک بو ائنده بلکه ده یأس وحدت ساقتمه لیکه اجد پاشا و نجایی نظیره

اولارق یازدانی بر غزلنده ک :
او قد بالا وزلت اگری دیار حسن بر آشوب
عالمک فتنه شه ظالم علم سرکش سیاه اگری
بیته حکمدارک قولاغه کیدیمه ، حتی برقات
داهای آردی ؛ و زوالی آهی اوزون سته لر ملازمدن
قورتولامادی .

شاعرینه حکمدارک لطف و التفاتی جلب ایده جک قدر شهرت قازانان «شیرین و ترور» حکمایسی ، حقیقده او قدر قیمتی بر اثر صابلاماز . باشدن باشه تکلف و تصنعه یازیش ، تشبیر ، استعاره لر اوزون اوزون دوشونولرک عادتاً زوره لر بولوشد . کونشک دوغمه سی و خسروک ولادتق تصویر ایدن شو پارچه ، اسک تذرکجه لیک ادعاری قدر کوزمل اولامقله برابر تعلیم ادبیات مؤلفک ادعای قدرده معنائیز دکلد :

مکر بر صیدم بوزال کردون
سیرک دامن قیلدی ترخون
مکریم وضع کل ایقتدی ناهید
آنجکون قان ایچنده دوغدی خورشید
دوغوردی صیدم بانوی دوران
بر آتون باشی صیرمه صاحلی اوغلان
چو دولت مطعنند طوغدی اول ماه
ملکله دیدی کونکن ، زاده الله
اون اون بش کونده خسرو بدره دودنی
صاحب بر یله ده لیل قدره دودنی
ایاغن وورمه باشلادی سروی
ترنم قیلدی یاقینک تذروی
دهان غنجه سینه دوشدی زاله
رخینک داغداردی اولدی لاله

اساساً بوتون کتاهده ک مجازلر — بر آرزو راکی بولوش ایلرینه رغماً — و نکلی وفوتلیدر . «لطیفی» اولق فوق العاده تقدیر ایچکله برابر شو ملاحظه ده یوروتیوکله ، تماماً دوغردی : «ماظلمکنه شاسلرینک عومماً اتقارلی بودر که اگرچه بو نظم سحر یاز طرژنده مقبول و ممتازدر ، لاکن ارتباط قصه ده قصه پرداز دکلد . تکلف تحیل و تشبیه و تصنعه سمث سوق مناسب قصه دن دوردوشمشد .» معمایه آهی بوشهور ارنی بر تورلو قانلامامادی ؛ دورک ایلری کان صوفیلرندن نقشندنی شیخی محمود چلی اندی ، بویله آتشرست حکایه لری احیا ایچک معقول و مشروح اولادینی سوله دی ؛ و :

— اگر بوندم قصد ، بو یوکردن جائزه فورارقه ، یارش قیامت کوننده حضرت پیغمبردن نقد شفاعت جائزه سن بر ضامن ، دیدی . حیاتی وی و محبوب ایله خرابات کوشه لرله کیمرکله برابر ، الیهک بویوک رحمتدن بر وقت امیدنی کسه نی شاعر ، ششک و باعتراضی اوزرینه ، کتانی یارم برقدی ؛ صوکر ، فاری زاده قاضیمسکر شاه اندی نک تشویقله «لامی» نک او آرتالی بک شهرت قازانان «حسن» دولینه تعلیم یازدنی زمان بر چوق پارچه لری اوزرینه آلمی . لاکن نه قدر یازیق که بو ایکنجی